

Controleprotocol voor de rechtmatigheidtoets in het kader van de accountantscontrole op de jaarrekeningen 2011 en volgende jaren van de provincie Flevoland.

Wijzigingsvoorstel
 *Titel wijzigen in:
Controleprotocol in het kader van de accountantscontrole op de jaarrekeningen 2023 en volgende jaren van de provincie Flevoland*

1. Inleiding

Provinciale Staten zijn verantwoordelijk voor de opdrachtverstrekking met betrekking tot de controle van de jaarrekening. De controle op de jaarrekening bestaat uit zowel de rechtmatigheidscontrole als de getrouwheidscontrole waarvan de uitkomsten in een controleverklaring van de accountant worden opgenomen.

Object van controle is de jaarrekening en daarmee tevens het financieel beheer zoals uitgeoefend door of namens Gedeputeerde Staten van de provincie Flevoland

Wijzigingsvoorstel
 *Onderdeel 1. Inleiding wijzigen in:
Provinciale Staten zijn verantwoordelijk voor de opdrachtverstrekking met betrekking tot de controle van de jaarrekening. De controle op de jaarrekening bestaat uit de getrouwheidscontrole waarvan de uitkomsten in een controleverklaring van de accountant worden opgenomen.*

Object van controle is de jaarrekening en daarmee tevens het financieel beheer zoals uitgeoefend door of namens het college van Gedeputeerde Staten (hierna: het college) van de provincie Flevoland.

1.1 Doelstelling

Dit controleprotocol heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van de rechtmatigheidtoets, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren goedkeuring- en rapportagetoleranties voor de controle van de jaarrekeningen 2011 en volgende jaren van de provincie Flevoland.

Tevens wordt het normenkader ter kennisname aangeboden in de bijlagen van dit protocol. In het normenkader staat opgenomen welke wet- en regelgeving in het kader van het financieel beheer onderwerp van rechtmatigheidscontrole is. Deze wordt jaarlijks geactualiseerd en ter kennisgeving aangeboden.

Wijzigingsvoorstel
 *Onderdeel 1.1 wijzigen in:
Dit controleprotocol heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant en het college over de reikwijdte van de accountantscontrole en de verantwoording door het college op het vlak van rechtmatigheid, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren goedkeurings- en rapportagetoleranties voor de controle van de jaarrekening 2023 en volgende jaren van de provincie Flevoland.*

1.2 Wettelijk kader

De Provinciewet, artikel 217, schrijft voor dat Provinciale Staten een of meer accountants aanwijzen als bedoeld in artikel 393, eerste lid, Boek 2, van het Burgerlijk Wetboek voor de controle van de in artikel 201 van de Provinciewet bedoelde jaarrekening en het daarbij verstrekken van een controleverklaring en het uitbrengen van een rapport van bevindingen.

Wijzigingsvoorstel

Onderdeel 1.2 eerste alinea wijzigen in:

De Provinciewet, artikel 217, schrijft voor dat Provinciale Staten een of meer accountants aanwijzen als bedoeld in artikel 393, eerste lid, Boek 2, van het Burgerlijk Wetboek voor de controle van de in artikel 201 van de Provinciewet bedoelde jaarrekening en het daarbij verstrekken van een controleverklaring en het uitbrengen van een rapport van bevindingen.

In het kader van deze opdrachtverlening aan de accountant kan Provinciale Staten nadere aanwijzingen geven voor de te hanteren goedkeuring- en rapportagetoleranties. Tevens zal in de opdrachtverstrekking aangegeven moeten worden welke wet- en regelgeving in het kader van het financiële beheer onderwerp van de rechtmatigheidscontrole zal zijn.

Wijzigingsvoorstel

Onderdeel 1.2 tweede alinea wijzigen in:

In het kader van deze opdrachtverlening aan de accountant kan Provinciale Staten nadere aanwijzingen geven voor de te hanteren goedkeuring- en rapportagetoleranties.

Provinciale Staten hebben op 7 december 2011 de verordening ex artikel 217 lid 1 Provinciewet voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de provincie Flevoland vastgesteld. Hierin is het bij de controle te hanteren kader in hoofdlijnen vastgelegd. Met dit controleprotocol stellen Provinciale Staten nader aanwijzingen vast ten behoeve van de rechtmatigheidstoets die van toepassing zijn voor het jaar 2011 en volgende jaren.

Wijzigingsvoorstel

Onderdeel 1.2 derde alinea wijzigen in:

Provinciale Staten hebben op 28 februari 2024 de verordening ex artikel 217 lid 1 Provinciewet voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de provincie Flevoland vastgesteld. Hierin is het bij de controle te hanteren kader in hoofdlijnen vastgelegd. Met dit controleprotocol stellen Provinciale Staten nader aanwijzingen vast ten behoeve van de getrouwheidstoets die van toepassing zijn voor het jaar 2023 en volgende jaren.

2. Algemene uitgangspunten voor de controle (getrouwheid en rechtmatigheid)

Zoals in artikel 217 van de Provinciewet is voorgeschreven zal de controle van de in artikel 201 van de Provinciewet bedoelde jaarrekening gericht zijn op het afgeven van een oordeel over:

- de getrouwe weergave van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de activa en passiva;
- het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten en balansmutaties in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen waaronder de provinciale verordeningen;
- de inrichting van het financiële beheer en de financiële organisatie gericht op de vraag of deze een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken;

- het in overeenstemming zijn van de door het college van Gedeputeerde Staten opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens Algemene maatregel van bestuur te stellen regels bedoeld in artikel 190 van de Provinciewet (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten/BBV);
- de verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening.

Bij de controle zullen de nadere regels die bij of krachtens Algemene maatregel van bestuur worden gesteld op grond van artikel 217, zesde lid, van de Provinciewet (Besluit accountantscontrole provincies en gemeenten/BAPG) evenals de nadere voorschriften controle- en overige standaarden (NV COS) bepalend zijn voor de uit te voeren werkzaamheden.

Onder rechtmatigheid wordt begrepen de definitie volgens het BAPG dat de in de rekening verantwoorde lasten, baten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen, dat wil zeggen in overeenstemming zijn met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder ook provinciale verordeningen.

Wijzigingsvoorstel

Onderdeel 2 wijzigen in:

Zoals in artikel 217 van de Provinciewet is voorgeschreven zal de controle van de in artikel 201 van de Provinciewet bedoelde jaarrekening gericht zijn op het afgeven van een oordeel over:

- de getrouwe weergave van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de activa en passiva;
- de wijze waarop de rechtmatigheid is getoetst door het college en of eventueel geconstateerde rechtmatigheidsfouten correct gerapporteerd zijn;
- de inrichting van het financiële beheer en de financiële organisatie gericht op de vraag of deze een getrouwe verantwoording mogelijk maken;
- het in overeenstemming zijn van de door het college van Gedeputeerde Staten opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens Algemene maatregel van bestuur te stellen regels bedoeld in artikel 190 van de Provinciewet (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten/BBV);
- de verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening.

Bij de controle zullen de nadere regels die bij of krachtens Algemene maatregel van bestuur worden gesteld op grond van artikel 217, zesde lid, van de Provinciewet (Besluit accountantscontrole decentrale overheden/Bado) evenals de nadere voorschriften controle- en overige standaarden (NV COS) bepalend zijn voor de uit te voeren werkzaamheden.

3. Te hanteren goedkeuring- en rapportagetoleranties

De accountant accepteert in de controle bepaalde toleranties en richt de controle daarop in. De accountant controleert niet ieder document of iedere financiële handeling, maar richt de controle zodanig in dat voldoende zekerheid wordt verkregen over het getrouwe beeld van de jaarrekening en de rechtmatigheid van de verantwoorde baten en lasten en balansmutaties en financiële handelingen. De accountant richt de controle in op het ontdekken van belangrijke fouten en baseert zich daarbij op risicoanalyse, vastgestelde toleranties, deelwaarnemingen en extrapolatie.

Wijzigingsvoorstel

Onderdeel 3 eerste alinea wijzigen in:

De accountant accepteert in de controle bepaalde toleranties en richt de controle daarop in. De accountant controleert niet ieder document of iedere financiële handeling, maar richt de controle zodanig in dat voldoende zekerheid wordt verkregen over het getrouwe beeld van de jaarrekening. De accountant richt de controle in op het ontdekken van belangrijke fouten en baseert zich daarbij op risicoanalyse, vastgestelde toleranties, deelwaarnemingen en extrapolatie.

In het BAPG zijn minimumeisen voor de in de controle te hanteren goedkeuringstoleranties voorgeschreven. Provinciale Staten mogen de goedkeuringstoleranties scherper vaststellen dan deze minimumeisen. De minimumeisen zijn:

Wijzigingsvoorstel

Onderdeel 3 tweede alinea wijzigen in:

In het Bado zijn minimumeisen voor de in de controle te hanteren goedkeuringstoleranties voorgeschreven. Provinciale Staten mogen de goedkeuringstoleranties scherper vaststellen dan deze minimumeisen. De minimumeisen zijn:

Soorten controleverklaring				
	Goedkeurend	Met beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% van lasten)	$\leq 1\%$	$> 1\% < 3\%$	-	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de controle (% van lasten)	$\leq 3\%$	$> 3\% < 10\%$	$\geq 10\%$	-

De definitie van de goedkeuringstolerantie is de volgende:

De goedkeuringstolerantie is het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening of onzekerheden in de controle aangeeft, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen, zonder dat de bruikbaarheid voor de oordeelsvorming door de gebruikers kan worden beïnvloed. De goedkeuringstolerantie is bepalend voor de oordeelsvorming, de strekking van de af te geven controleverklaring.

De rapporteringstolerantie is een bedrag dat gelijk is aan of lager is dan de bedragen voortvloeiend uit de goedkeuringstolerantie. Bij overschrijding van dit bedrag vindt rapportering plaats in het verslag van bevindingen. Een lagere rapporteringstolerantie leidt in beginsel niet tot aanvullende controlewerkzaamheden, maar wel tot een uitgebreidere rapportage van bevindingen.

In het hiervoor opgenomen schema, waarin de minimumeisen zijn aangegeven, zijn de goedkeuringstolerantie opgenomen zoals deze gelden voor het controlejaar 2011 en volgende jaren.

Voor de rapporteringstolerantie stellen Provinciale Staten als maatstaf dezelfde grenzen vast als voor de goedkeuringstolerantie.

Wijzigingsvoorstel

Onderdeel 3 laatste alinea wijzigen in:

In het hiervoor opgenomen schema, waarin de minimumeisen zijn aangegeven, zijn de goedkeuringstolerantie opgenomen zoals deze gelden voor het controlejaar 2023 en volgende jaren.

Voor de rapporteringstolerantie voor getrouwheid stellen Provinciale Staten als maatstaf dezelfde grenzen vast als voor de goedkeuringstolerantie.

4. Reikwijdte accountantscontrole rechtmatigheid

In het kader van de rechtmatigheidscontrole kunnen 9 rechtmatigheidscriteria worden onderkend:

1. begrotingscriterium
2. voorwaardencriterium
3. misbruik en oneigenlijk gebruikcriterium
4. calculatiecriterium
5. valueringscriterium
6. adresseringscriterium
7. volledigheidscriterium
8. aanvaardbaarheidscriterium
9. leveringscriterium

In het kader van het getrouwheidsonderzoek wordt al aandacht besteed aan de meeste van deze criteria. Voor de oordeelsvorming over de rechtmatigheid van het financieel beheer zal extra aandacht besteedt moeten worden aan de rechtmatigheidscriteria genoemd in de volgende twee paragrafen:

4.1 Begrotingscriterium

Getoetst moet worden of bij het overschrijden van de geraamde bedragen met inbegrip van de begrotingswijzingen mogelijk sprake is van onrechtmatige uitgaven. Deze overschrijding kan namelijk in strijd zijn met het budgetrecht van Provinciale Staten. Voor de afsluitende oordeelsvorming is het van belang in hoeverre de begrotingsoverschrijding past binnen het door Provinciale Staten geformuleerde beleid en/of wordt gecompenseerd door aan de lasten gerelateerde hogere inkomsten.

4.2 Voorwaardencriterium

De naleving van wettelijke kaders, zoals die in bijlage "Normenkader" van de ter kennisgeving gelegde stukken is opgenomen, waarbij de aspecten recht, hoogte en duur aan de orde komen. Dit uitsluitend voor zover deze directe financiële beheershandelingen betreffen of kunnen betreffen.

Indien en voor zover bij de accountantscontrole materiele financiële onrechtmatige handelingen worden geconstateerd, worden deze in de rapportage en oordeelsweging uitsluitend betrokken indien en voor zover het door PS of hogere overheden vastgestelde regels betreft. Collegebesluiten dienen in ieder geval in het oordeel over rechtmatigheid te

worden betrokken voor zover ze een noodzakelijke uitwerking zijn van rijks- of provinciale regelgeving.

Wijzigingsvoorstel

Onderdeel 4 wijzigen in:

4. Rechtmatigheidsverantwoording

Onder rechtmatigheid wordt begrepen de definitie volgens het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (Bado) dat "de in de rekening verantwoorde lasten, baten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen, dat wil zeggen in overeenstemming zijn met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder de gemeentelijke verordeningen".

In het kader van de rechtmatigheidscontrole worden 9 rechtmatigheidscriteria onderkend:

1. calculatiecriterium
2. valueringscriterium
3. adresseringscriterium
4. volledigheidscriterium
5. aanvaardbaarheidscriterium
6. leveringscriterium
7. begrotingscriterium
8. voorwaardencriterium
9. misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

De eerste zes criteria zijn onderdeel van de accountantscontrole (getrouwheid) en worden niet meegenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

Voor de oordeelsvorming over de rechtmatigheid van het financieel beheer zal extra aandacht besteedt moeten worden aan de volgende rechtmatigheidscriteria: Begrotingscriterium, voorwaardencriterium en het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium. In de rechtmatigheidsverantwoording van het college worden deze 3 criteria meegenomen.

Normenkader

De controle op rechtmatigheid is gericht op de naleving van externe en interne regelgeving, zoals die opgenomen zijn in het normenkader. Het normenkader wordt jaarlijks vastgesteld door Provinciale Staten. De door Provinciale Staten gedelegeerde bevoegdheden aan het college en collegebesluiten maken geen onderdeel uit van het normenkader, tenzij besluitvorming en controle hierop is voorgeschreven door hogere wet- en regelgeving of Statenbesluiten c.q. verordeningen.

Rechtmatigheidsfout en getrouwheidsfout (criteria 7, 8 en 9)

Een rechtmatigheidsfout die tevens een getrouwheidsfout is wordt niet meegenomen in de rechtmatigheidsverantwoording, maar telt mee in het accountantsoordeel.

Rapportering door het college

Het college legt in de jaarstukken verantwoording af over de rechtmatigheidscontrole overeenkomstig de modelverantwoording van de commissie BBV.

5. Bijlagen ter lezing gelegde stukken:

Bijlage : Normenkader (Externe regelgeving en Provinciale verordeningen)

Wijzigingsvoorstel

Onderdeel 5 wijzigen in:

5. Inwerkingtreding

Dit controleprotocol is van toepassing op de jaarrekening van verslagjaar 2023 en volgende jaren.

6. Citeertitel

Het protocol kan worden aangehaald als “Controleprotocol 2011 en volgende jaren”

Wijzigingsvoorstel

Onderdeel 6 wijzigen in:

Het protocol kan worden aangehaald als “Controleprotocol 2024 en volgende jaren”.

Aldus vastgesteld in de vergadering van Provinciale Staten van 7 december 2011.

Wijzigingsvoorstel

Wijzigen in:

Aldus vastgesteld in de vergadering van Provinciale Staten van 28 februari 2024.

griffier,

voorzitter,

Provinciale Staten van Flevoland,

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten dd. 1 november 2011, nummer 1219974

BESLUITEN:

Het controleprotocol 2011 en volgende jaren vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de vergadering van Provinciale Staten van 7 december 2011.

griffier,

voorzitter,

Wijzigingsvoorstel

Wijzigen in:

Provinciale Staten van Flevoland,

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten dd. 12 december 2023, nummer 3181839

BESLUITEN:

Het Controleprotocol 2024 en volgende jaren vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de vergadering van Provinciale Staten van 28 februari 2024.

griffier,

voorzitter,